
ERMENİ HARFLİ TÜRKÇE ROMANLARDA DİN KURUMU VE ÇAĞDAŞI ARAP HARFLİ ROMANLARLA KARŞILAŞTIRILMASI

1

04.12.2023

Ermeni Araştırmaları

Yayınlanma Tarihi: Kasım 2023

Safiye Akdeniz

Bu çalışmada Arap harfli ilk Türkçe romanlardan önce Ermeni harfleriyle Türkçe yazılmış, Akabi Hikâyesi (1851), Karnig, Gülünya ve Dikranın Dehşetli Vefatları Hikâyesi (1862) ve Bir Sefil Zevce (1868) başlıklı metinlerde Batılılaşmanın/modernleşmenin -her türlü toplumsal yapı üzerinde belirleyici rolü bulunan - din kurumunu nasıl etkilediği ve bunun edebî metinlere ne şekilde yansıtıldığı üzerinde durulmaktadır. Ayrıca Müslüman Osmanlı yazarların yazmış oldukları ilk romanlarda bu konunun nasıl ele alındığı araştırılmakta ve iki kesimin bu açıdan karşılaştırılması yapılmaktadır. İki kesimde de değişim büyük ölçüde Batı kaynaklıdır. Modernizm, Batı dünyasıyla güçlü bağları olan Ermeni toplumunda daha erken başlar. Mezhep ayrılıklarının çok keskin olduğu Ermeni cemaatinde değişim kiliseyle modernleşme yanlıları arasında bir çatışmaya yol açar. Ermeni yazarlar bu çatışmayı eserlerinde konu edinirler. Müslüman Osmanlı toplumunda bu etkiler biraz daha geç başlar. Din kurumu bundan etkilenir ancak bu etki söz konusu romanlarda genellikle dile getirilmez veya görmezlikten gelinir. Bu kurumun varlığı, savunusu veya onunla girişilen hesaplaşma sınırlı bir biçimde ifade edilir.

[Makaleye erişmek için tıklayınız.](#)

Kaynak/Source: